

Lærepladsernes syn på relevante oplæringsmål

En kvalitativ undersøgelse
Juni 2023

Disposition

- 03 Tilgang
- 06 Vores oplevelse af oplæringsmålene i dag
- 11 Ansvar for lærlingens oplæring
- 16 Potentialer for at styrke oplæringsmålenes anvendelighed
- 24 Opsamling

Tilgang

Baggrund og formål med undersøgelsen

Mediegrafiker faget er i kontinuerlig udvikling. Derfor ønsker det faglige udvalg for mediegrafikeruddannelsen at genbesøge uddannelsens oplæringsmål og deres relevans set med lærepladsernes øjne. Dette for at sikre, at de fortsat er relevante og brugbare, samt afspejler en sammenhæng mellem uddannelsens krav og lærepladsernes virkelighed.

Med afsæt i lærepladsernes erfaringer med mediegrafikerlæringer, skal dette projekt identificere eventuelle behov og potentialer for at styrke oplæringsmålene.

13074 Grafisk design, typografi og grafik og billedbehandling

1. Læringsen kan designe, planlægge og fremstille trykte og digitale produkter og produktioner
2. Læringsen kan arbejde med idéudvikling, grafisk design, typografi og med grafik og billedbehandling til fremstilling af trykte og digitale produkter og produktioner
3. Læringsen kan arbejde med kommunikation og konceptudvikling

13076 Grafisk produktionsforståelse

1. Læringsen kan indgå i samarbejde med andre, herunder bidrage til løsning af faglige problemstillinger
2. Læringsen kan kommunikere fagligt ved anvendelse af relevante regler, begreber og termer inden for grafisk produktion

13078 Samarbejde og kommunikation

1. Læringsen kan indgå i samarbejde med andre, herunder bidrage til løsning af faglige problemstillinger
2. Læringsen kan kommunikere fagligt ved anvendelse af relevante regler, begreber og termer inden for grafisk produktion

Metodiske overvejelser

Med kvalitative interviews fik vi forståelse for lærepladsernes erfaringer

Rapporten er baseret på interviews af en times varighed med 12 nuværende lærepladser. Interviewene fokuserede på lærepladsernes erfaringer med oplæringen af mediegrafikerlærlinge. Da denne undersøgelse tager udgangspunkt i lærepladsernes erfaringer og oplevelser, vil de identificerede potentialer tage udgangspunkt i lærepladsernes virkelighed. Det er altså væsentligt, at det faglige udvalg herefter sammenholder dette med uddannelsens krav og uddannelsesstedernes ressourcer, for at diskutere hvordan der skabes overensstemmelse mellem de to.

Rapporten er skrevet med lærepladsernes ord

Rapporten er skrevet i lærepladsrepræsentanternes sprog, da det er deres erfaringer og overvejelser, vi skal blive klogere på. I kan forvente, at der har været bred enighed om de ting, der beskrives i rapporten - det er således ikke pointer som en enkelt eller ganske få fremhæver. Når en enkelt respondent fremhæves i et citat, er det fordi de er gode til at sætte ord på en pointe som mange er enige i.

12 forskellige lærepladser

- **Udvælgelse:** De 12 lærepladserne er udvalgt af det faglige udvalg.
- **Spredning i faget:** De er udvalgt til at afspejle forskellige dele af faget og inkluderer både tryk- og digitalt baserede virksomheder, alt fra reklamebureauer til traditionelle produktionsvirksomheder og ikke mindst virksomheder af forskellig størrelse.
- **Spredning på erfaring:** Nogle lærepladser har haft mediegrafikerlærlinge i mange omgange, mens andre har deres første. Ligeledes har nogle én lærling ad gangen, mens andre har eller har haft op til fire lærlinge samtidig.

Vores oplevelse af oplæringsmålene i dag

Vi synes oplæringsmålene er vigtige

Selvfølgelig skal der være mål

Vi kan allesammen blive enige om, at det er vigtigt, at der er nogle oplæringsmål, som sikrer ensartethed omkring, hvad en mediegrafiker-lærling skal lære. For der er nemlig nogle helt konkrete ting, man skal kunne som mediegrafiker, og vi skal have et eller andet, som vi kan holde hinanden op på. Som Lise siger:

"Det er rammen for det, eleven skal lære og være i stand til" - Lise

Det er vigtigt både for os og lærlingene

Vi ser altså oplæringsmålene som vores fælles forståelse af, hvad vi skal lære vores lærlinge – og det er rigtig vigtigt både for virksomhederne, men også for lærlingene, for som Carsten siger: *"du skal have nogle retningslinjer at gå efter, noget der er generelt opfyldende, også for elevernes del, så de ved hvad de går ind til"*. Vi har alle sammen brug for de her oplæringsmål, så vi alle er med på den retning, vi bevæger os i sammen.

Oplæringsmålene skal bruges til at sikre gode lærepladser

Selvom vi selv gør meget ud af at oplære vores lærlinge, så er vi ikke sikre på, at alle lærepladser er lige så gode som os. Derfor synes vi at det er vigtigt at *"virksomheden i udvælgelsen kan committe sig til at lære eleverne det her,"* som Lotte siger. Det er oplagt for os, at oplæringsmålene skal bruges til at sikre dette og at de spiller en vigtig rolle i det.

"De er vigtige som handshake mellem skolen, virksomheden og eleven" - Troels

Som de er skrevet nu, synes vi, at oplæringsmålene repræsenterer minimumskravene til hvad en mediegrafikerlærling skal lære, så det er oplagt for os, at de anvendes til at udvælge lærepladser - og holde os op på, at vi lever op til kravene efterfølgende.

Selvom vi kan se os selv i oplæringsmålene, bruger vi dem ikke

Vi er en del, der synes, at vi kender dem

Vi er flere, der er bekendte med oplæringsmålene, enten gennem vores lærlinge eller skolen. "Vi har fået dem på skolen på et tidspunkt til et møde og så har eleven også selv haft dem og printet dem ud, så det er nogle, vi har talt om", fortæller Bo. For de fleste af os, er det dog noget tid siden, vi har set dem og nogle af os mener kun at kunne huske dem fra dengang, vi fik vores første lærling for 10 år siden.

De beskriver det, vi laver

Om vi har set dem før eller ej, kan vi genkende vores hverdag i dem. "Det er en ganske almindelig dag på kontoret," som Mette siger. Vi er alle enige om, at de beskriver det, en mediegrafiker som minimum skal kunne og det, som vi grundlæggende lærer vores lærlinge. Som Lotte siger:

"Det, der står her, er jo en del af hverdagen. Den er selvfølgelig meget mere, men det er en del af det." - Lotte

Men vi kan ikke se hvordan vi selv skal bruge dem i oplæringen

Som de er nu, synes vi ikke, at vi kan bruge dem til meget efter, at vi er blevet godkendt som læreplads. De siger nemlig ikke noget om, hvornår vi er nået i mål med oplæringen. "Det er ikke nogle, jeg har printet ud og hængt op," siger Carl, fordi:

"Hvis ikke der er nogle målepunkter, så er det jo svært at sige, om man er lykkedes med noget". - Carl

I stedet lærer vi lærlingene det, vi kan, for så lærer de det, de skal

Som Anna siger: "Det er da fantastisk at man har oplæringsmål. Jeg har bare ikke set dem og så er jeg bare så sikker på, at vi gør det, vi skal, så det er ikke alarmerende for os". Vores tilgang til oplæring i dag er, at hvis vi tager opgaven seriøst og lærer dem vores virkelighed, så skal de nok lære det, de har brug for - for vi er jo en del af virkeligheden. Og vi har selv været i faget længe, så ligegyldigt om vi selv er mediegrafikere eller noget i nærheden, så synes vi altså, at vi har godt styr på, hvad man skal kunne. Lotte beskriver den tilgang meget godt, når hun siger: "Jeg har været i branchen i 30 år, så jeg kender den så godt. Så jeg tænker over nogle af de ting, jeg selv ønskede, da jeg var ung, og så har jeg prøvet at implementere dem".

Vi læser oplæringsmålene ret forskelligt

Vi læser oplæringsmålene ud fra vores egen virkelighed

Fordi vi kommer fra meget forskellige dele af faget, er der også stor forskel på hvordan vi forstår det, der står i oplæringsmålene. Vi lægger automatisk vægt på det, vi selv er gode til, og synes at det burde fylde mere eller er meget simpelt beskrevet i oplæringsmålene. Samtidig hopper vi noget let henover de dele af faget, som vi ikke selv har den store erfaring med, og synes ofte at de måske ikke er helt så vigtige.

Derfor er der stor forskel på, hvornår vi synes vi lever op til oplæringsmålene

De af os, der kan tilbyde lærlingene stor variation i opgaver og stort set dække alle aspekter af uddannelsen, føler også at det er vores ansvar at gøre det. Vi andre, der har en mere specialiseret hverdag eller er en mindre virksomhed, som ikke har de muligheder. Heldigvis for os, kan oplæringsmålene fortolkes til netop vores virkelighed og derfor synes vi også at vi lever op til dem med det, vi giver vores lærlinge, selvom vi ikke altid når særlig meget i dybden.

"Vi halter lidt på online delen, men det tager vi ikke så tungt, for så giver vi dem så meget andet." - Mette

Der er variation i fortolkningerne overalt, men de største forskelle er:

Tryk og det digitale:

Os, der arbejder primært med tryk, ser det digitale som simpelt hjemmeside-design og måske lidt indhold til sociale medier. Det forsøger vi at give lærlingene lidt erfaring med, men det må også være fint. Vi ser til gengæld mange nuancer i det trykte, so vi mener er fagets kerne. Omvendt synes de få af os, der er rent digitale, at det trykte er lidt passé og at lærlingene må få den del på skolen. Vi er jo fremtiden og der er så meget at lære indenfor det digitale, at vi slet ikke kan holde op.

Produktion og konceptudvikling:

Der er stor forskel på hvilke dele af processen, vi arbejder med. Nogle af os sidder og udvikler nye strategier og koncepter for forskellige brands, mens andre af os sidder med den praktiske udførelse efterfølgende. Derfor er der også stor forskel på hvor stor erfaring, vores lærlinge får med grafisk produktion og med konceptudvikling. Nogle af os, der lægger mest vægt på idé-udvikling, går så langt som til at sige, at hos os er alle designere.

NIVEAU 1

Oplæringsmålene skal sikre gode lærepladser

- Oplæringsmålene, som de er nu, beskriver fint kernen af det, en mediegrafikerlærling skal lære.
- Som de er i dag, er de et værktøj til udvælgelse af lærepladser.
- De bliver ikke brugt i hverdagen, fordi de ikke siger noget om, hvornår man er i mål.
- Målene tolkes forskelligt alt efter hvad virksomheden selv er bedst til.

NIVEAU 2

Kan oplæringsmålene udvikles til også at styrke oplæringen?

Ansvar for lærlingens oplæring

Vi giver lærlingene noget helt andet end skolen

Vi lærer dem at bruge det i praksis

Hos os, lærer lærlingene at bruge programmer og begreber i praksis. Det er hos os, at de rent faktisk lærer deres håndværk og bliver stærke og føler sig trygge i det, de har lært på skolen. Som Thomas siger, er det som at have et kørekort, og hos os "lærer de at køre." Det bliver de, fordi de får lov at bruge det på rigtige opgaver på en rigtig arbejdsplads, hvor man lærer at bøjte teorierne og metoderne efter den virkelighed, de skal fungere i.

Vi lader dem løfte sig ud over uddannelsen

Vi bygger ovenpå og udfordrer dem med opgaver og områder, der ikke forventes fra skolens side, som f.eks. kodning eller hvordan man fortæller en god historie. Vi er generelt optagede af at lære lærlingene noget nyt. Som Carl fortæller: "Når de har været hos os, har de lært noget nyt og mere end de får på skolen. Ellers giver det ikke mening at de er her".

Vi lærer dem at være en del af en arbejdsplads

Det er meget unge mennesker, vi får ind. Derfor er en vigtig del af det, vi lærer dem, at indgå på en arbejdsplads og blive klar til arbejdsmarkedet. Som Jan siger: "Det er ikke nok altid bare at være dygtig til at tegne eller sådan noget, det kræver at man kan begå sig i det her massive stakeholder landskab"



Skolen giver de grundlæggende færdigheder

Vi har en forventning om, at skolen lærer lærlingene de basale programmer, værktøjer og begreber, som en mediegrafiker skal kunne. De skal give lærlingene noget teori og en teknisk grundforståelse. Vi synes ikke, at det er vores rolle at lære lærlingene hvordan de bruger Photoshop eller Illustrator – det skal de lære på skolen. Som Mette siger: "Jeg er jo ikke deres underviser, jeg er deres kollega. Jeg lærer dem at gå på arbejde, ikke hvordan man bruger programmerne".

Skolen dækker de huller, vi ikke selv kan fylde

Senere i lærlingenes forløb, forventer vi også at skolen lærer lærlingene mere avancerede ting og giver dem nogle anderledes opgaver - gerne nogle, vi ikke selv kan stille dem, f.eks. i dynamiske animation eller videoproduktion. Skolen er altså også et sted, hvor lærlingene får noget af det, vi ikke kan give dem og hvor de kan dyrke en særlig interesse. Som Anna siger: "De her ekstra kurser, de har mellem hovedforløbene, det skal være i noget, de interesserer sig for".

Vi er tre, der deler ansvaret for lærlingens læring

Størstedelen af ansvaret ligger hos os

Vi er enige om, at det er ude hos os, lærlingene virkelig lærer faget. Det er ret naturligt, for de er jo mere hos os end på skolen. Derfor mener vi også, at vi bærer størstedelen af ansvaret for lærlingenes læring. Som Troels siger: *"Man kan jo sige, at det er en treenighed. Men vi har eleven mest, så jeg mener det mere er os end skolen, der uddanner dem"*. Vi har altså en meget stor del af ansvaret for, at lærlingene bliver dygtige håndværkere og medarbejdere.

Og det ansvar tager vi alvorligt. *"Det er meningen med det her, at vi skal skabe morgendagens kreative superhelte"* - siger Lotte. Og det er altså et ansvar, som vi gerne vil løfte så godt som muligt.



Det er skolens ansvar at lærlinge uddannes bredt

Det er skolen, der skal udstikke retningen og fortælle os, hvad vi stiler efter med lærlingens oplæring. Det er jo, efter vores opfattelse, ret beset dem, der bestemmer hvad lærlingene skal lære og derfor dem, der må fortælle os det.

Vi er også flere, der mener, at skolens skal sikre, at lærlingene får den brede uddannelse, de skal have, for der er altid et eller andet, vi ikke kan give dem. Som Bo siger: *"De skal sørge for at hun bliver klædt ordentligt på med nogle lidt bredere penselstrøg"*.

Og de burde tjekke mere op på os

Derudover synes vi, at det er skolens ansvar at tjekke op på, at alt går som det skal på lærepladserne, så der ikke er nogle lærlinge, der ender et dårlig sted. Vi synes faktisk, at det ville være naturligt at skolen fulgte mere op. Som Lise siger: *"Det ville give mig en bedre føling med hvad for nogle krav, der er til eleven, og hvad han skal på de forskellige skoleophold"*.

Lærlingen skal suge til sig - og holde det store overblik

Lærlingene har ansvar for at være nysgerrige og villige til at lære. De er voksne mennesker og skal udnytte den chance, de har fået i en læreplads hos os: *"Tingene bliver ikke serveret på et sølvfad, men mulighederne er der - så skal de sørge for at tage dem,"* siger Carl.

De har også ansvaret for at navigere i, hvad de skal have ud af hhv. os og skolen. Det varierer, hvor strukturerede vi er, omkring at sikre vores lærlinges udvikling. Vi er nogle, der gør meget for at understøtte vores lærlinge i både skolefag og læringen hos os med løbende samtaler og personlige KPIs, mens andre overlader dette ansvar til lærlingen selv - som Mette siger: *"Jeg går ud fra at man kommer og siger, hvis der er noget, de mangler mere af. Og de får jo gode karakterer"*.

Der er stor forskel på, hvordan vi går til opgaven at oplære

Nogle af os gør rigtig meget ud af oplæringsplaner

Vi er nogle, som er meget strukturerede omkring vores lærlinge, ofte fordi vi er det med vores medarbejdere generelt og lærlingene kommer med i samme mølle. Vi holder månedlige samtaler, har personlige KPI'er og følger op, når de har været på skoleforløb. Nogle af os har også rotationsplaner for hvilke afdelinger, lærlingene skal ud i, for at de kan få det hele med og lære så meget som muligt.

"Min mellemlider har lavet en uddannelsesplan så de kommer rundt til de områder, de skal omkring på skolen. Sådan: okay, det næste halve år, skal du det der, så bliver du sendt over i e-com teamet osv." - Jan

Mens andre tager det meget håndholdt hen ad vejen

Vi er flere, der enten glemmer det i det daglige, eller ikke lige får taget rigtige møder med vores lærlinge om deres oplæring. Vi regner med at vi klarer det hen ad vejen og så handler det jo om 'synsninger', som vi kan lave, fordi vi har den erfaring, vi har. Derfor er vi også en del der har det som Anders:

"Jeg tror ikke vi har det sådan, at du skal lære det her inden en bestemt dato, sådan arbejder vi slet ikke, for du kan altid spørge om hjælp." - Anders

Vi står ikke og efterspørger en ekstra opgave

Der er ingen af os, der mangler en ekstra opgave. Det er faktisk vigtigt at det ikke bliver besværligt at have lærlinge, for vi synes allerede at vi bruger meget energi og en del ressourcer på dem.

Så hvis vi skal arbejde mere struktureret skal vi have en hånd

Når det er sagt, kunne man kunne godt arbejde for at de af os, der ikke er de mest strukturerede fik lidt hjælp til at implementere oplæringsplaner på en nem måde, hvis vi skal med ombord.

Generelt synes vi faktisk alle at det da ville være rart med lidt mere viden om hvor lærlingene er henne i deres skoleforløb og hvad de skal lære inden næste gang, de skal i skole, så vi er sikre på at vi får lært dem det, vi skal. Et lille nyhedsbrev engang imellem, ville ikke gøre os noget.

NIVEAU 1

Oplæringsmålene skal sikre gode lærepladser

- Lærepladserne oplever, at de giver lærlingene:
 - Praktisk erfaring med håndværket.
 - Kompetencer i forlængelse af mediegrafiker-fagligheden.
 - Forståelse af at være del af en arbejdsplads og samarbejde med andre fagligheder.
- Det rummer oplæringsmålene fint i dag ved at definere laveste fællesnævner. Her indgår kompetencer i forlængelse af fagligheden dog ikke.

NIVEAU 2

Kan oplæringsmålene danne ramme for et udviklingsredskab?

- lærlingens oplæring foregår i et samarbejde mellem skole, læreplads og lærling, og lærlingen er i høj grad tovholder på samarbejdet.
- Ikke alle lærepladser er lige strukturerede omkring oplæringsplaner.
- **I kan styrke oplæringen ved at:**
 - Tydeliggøre hvad lærlingen har lært på hvert skoleforløb
 - Facilitere udviklingssamtaler mlm læreplads og lærling med udgangspunkt i oplæringsmålene. Det kræver dog at de bliver mere anvendelige.

Potentialer for at styrke oplæringsmålenes anvendelighed

Vil I styrke oplæringsmålenes anvendelighed, er det vigtigt at huske:

- Vi lærer dem ikke lige meget af det hele
- Vi har brug for at vide, hvor meget de skal kunne
- Vi er et bredt fag i udvikling

Vi lærer dem ikke lige meget af det hele

Vi er gode til forskellige ting

Det her er et bredt fag - og mens nogle større lærepladser faktisk kan rumme de fleste aspekter af mediegrafikerfaget, så er vi mange, der er specialiseret indenfor dele af faget. Og lige meget om vi er store eller små, så er vi alle bedre til nogle discipliner indenfor faget end andre. Vi kan derfor ikke give lærlingene lige meget oplæring i alle uddannelsens discipliner. Vi lærer primært lærlingene op i netop det, vi er gode til. Vi gør naturligvis hvad vi kan for at dække de forskellige ting, vi ved at lærlingene skal igennem på uddannelsen. Men vi ser det ikke som en stor bekymring om de kommer igennem det hele, da lærlingene jo også kan lære det på skolen. Og så håber vi jo at vores lærlinge har valgt os som læreplads, fordi de har en interesse i præcis vores område og ser en styrke i, at de bliver rigtige gode til lige netop det, vi laver. Som Mette siger:

"Jeg håber da at dem, der søger ind her, gør det fordi det er deres interesse og at de ikke sidder og drømmer om at lave webdesign for så skal de jo ikke være her" - Mette

Lærlingene skal kunne dyrke det, de brænder for

Vores lærlinge er også forskellige og interesserer sig for forskellige ting. Og i så bredt et fag som vores, kan man ikke være lige god til alt. Derfor er en vigtig del af læretiden også, at lærlingene skal finde ud af, hvad de synes er spændende og sjovt at lave. Hvis vi har mulighed for det, lader vi dem derfor gerne snuse til så mange ting som muligt, så de kan få en idé om det. Og så giver vi dem lov til at dykke mere ned i det, de brænder for. For vi er alle forskellige og gode til forskellige ting. Som Lotte siger:

"Når vi har en elev, skal de i berøring med det hele, så de kan træffe en beslutning om hvad der gør dem glade" - Lotte

NIVEAU 1

Oplæringsmålene skal kunne rumme lærepladsernes forskelligheder

I deres nuværende form favner oplæringsmålene fint lærepladsernes forskelligheder.

MEN: De siger intet om lærepladsernes styrker og svagheder eller deres overordnede profil.

Ved at synliggøre lærepladsernes forskelligheder kan I støtte match mellem lærling og læreplads.

NIVEAU 2

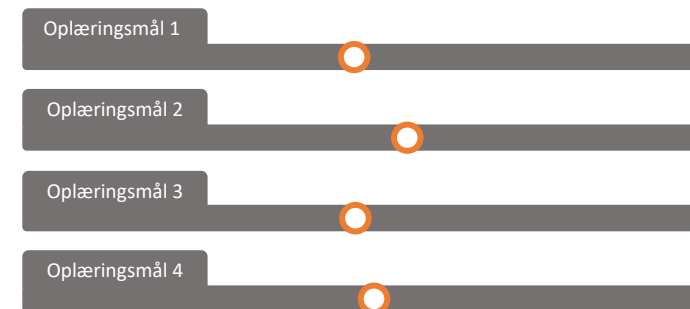
Kan oplæringsmål bruges som udgangspunkt for et udviklingsredskab, der synliggør styrker og svagheder?

Et udviklingsredskab der skalerer oplæringsmålene kan:

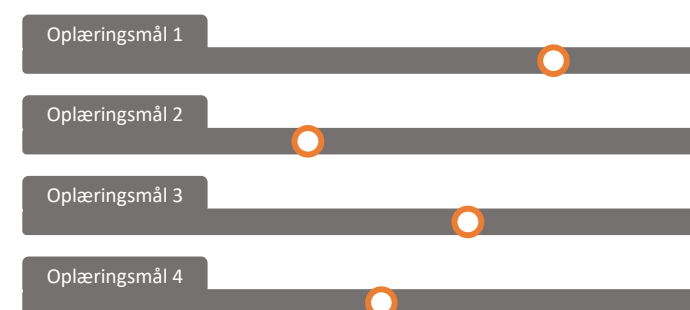
- Være udgangspunkt for udviklingssamtaler mellem lærling og læreplads.
- Tydeliggøre elevens udvikling indenfor hvert oplæringsmål.
- Være en støtte i samarbejdet om at hjælpe lærlingen til at udvikle sig i den ønskede retning.

Kan oplæringsmål skaleres?

Læreplads 1



Læreplads 2



Vi har brug for at vide, hvor meget lærlingen skal kunne

Vi gør hvad vi kan for at dække de ting, vi ikke selv arbejder med

De fleste af os gør vores bedste for at lære dem alt det, vi kan og dække alt det, vi ved at de skal igennem på skolen. Men nogle af os er mere udfordrede end andre, fordi vi arbejder enten rent med tryk eller det digitale, og vi skal derfor være meget kreative for at kunne understøtte vores lærlinge i de områder, vi ikke selv arbejder med. Vi har simpelthen ikke viden og ekspertise til det. Som Jonas fortæller:

"Ja, det er ikke fordi vi sådan bliver punket med information med hvad de skal have lært, men i og med at jeg selv har uddannelsen, så har jeg jo set det før og vi er opmærksomme på de ting, hvor vi ikke er så gode, så eleven får tid til selvstudier" - Jonas

Mange af os forsøger altså efter bedste evne at give dem rammerne til at lære det alligevel. Og ellers er der jo altid skolen, og det er vel deres ansvar at støtte lærlingen der, hvor vi har svært ved det. Som Anna siger:

"Nu står der f.eks. typografi. Det er ikke noget, vi går i dybden med her. Men det er jo noget af det, de får på skolen" - Anna

lærlingene er arbejdskraft, men vi skal huske, at de er her for at lære

Vores lærlinge løser rigtige opgaver for os. Det er en vigtig del af deres oplæring, at de indgår på arbejdspladsen som en ressource. Som Carsten siger om sine mediegrafikerlærlinge:

"Hos os, der er det en kollega. Det er en, der kan producere. En, der skal lave nogle fakturerbare timer" - Carsten

Det er selvfølgelig vores job at få dem til at vokse og give dem rammerne til at lære - og det kan vi faktisk rigtig godt lide. Når det er sagt, så driver vi en virksomhed og derfor er målet, at vores lærlinge som hos Thomas, skal sidde med rigtige opgaver for rigtige kunder. Det er de heldigvis rigtig gode til og de bliver hurtigt dygtige nok til at tage fra i vores virksomhed. Vi er stadig opmærksomme på, at de er lærlinge. Og det gør vi vores bedste for at tage højde for, så vi kan støtte og vejlede dem til at blive både dygtige medarbejdere og velfungerende voksne mennesker.

Men når der går hverdag i den, er det måske ikke en dårlig idé med et værktøj, der minder os om, at de er lærlinge.

NIVEAU 1

Oplæringsmålene skal sikre at lærlingene opnår et vist niveau

De nuværende oplæringsmål er svære for lærepladserne at anvende, da de ikke kan tage stilling til, hvor meget de skal arbejde med hvert mål.

Minimumskrav kan sikre, at lærlingene lærer det, de skal, indenfor alle mål – også selvom de samtidig skal producere for virksomheden.

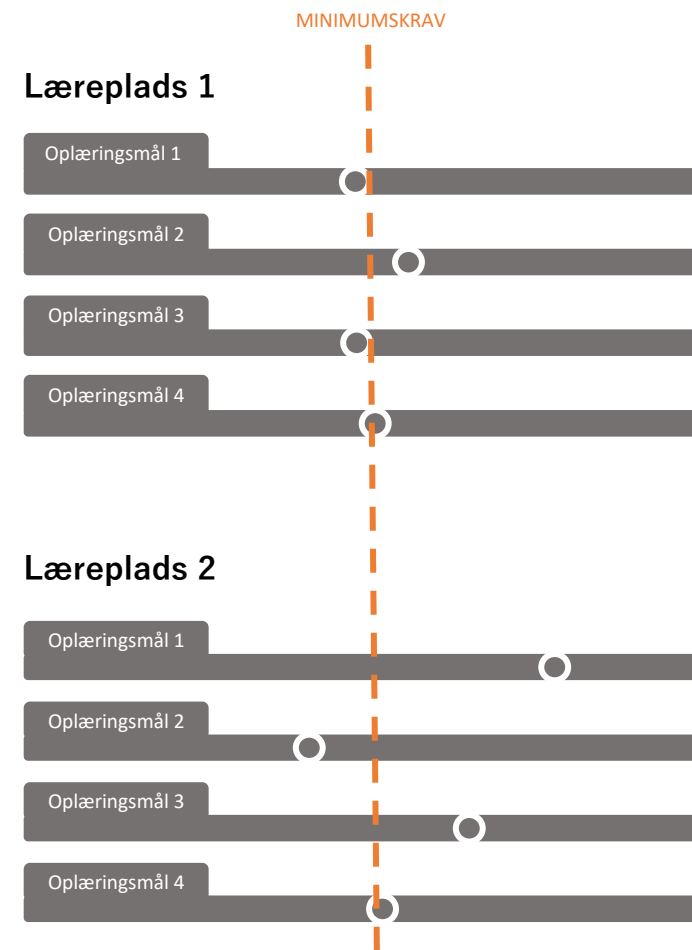
NIVEAU 2

Kan oplæringsmålene som udviklingsredskab styrke samarbejdet om lærlingens oplæring?

Minimumskrav kan:

- Skabe rum for dialog om styrker og svagheder, især med de mere specialiserede lærepladser.
- Facilitere et stærkere samarbejde mellem skole, læreplads og lærling om, hvor og hvordan der evt. skal suppleres, så lærlingen får en bred uddannelse.

Kan man definere minimumskrav?



Vi er et bredt fag i udvikling

Lærlinge skal først og fremmest kunne deres håndværk

Vores lærlinge er dygtige til og interesserede i det tekniske og praktiske grafiske arbejde. Detaljer, formater og programmer. Og det er også det, vi forventer af en mediegrafiker – at de kan deres håndværk. Det er de produktionsmæssige færdigheder, som gør, at de f.eks. kan sende tryk med de rigtige mål til producenten eller ved hvilke formater, der bruges på hvilke medier.

"Jeg ser en mediegrafiker som en, der kan nogle produktionsmæssige færdigheder til fingerspidserne" - Carl

Men vi lærer dem også det, der gør os til noget særligt

Det kommer helt af sig selv, fordi vi alle er dygtige til noget bestemt. Vores får lærlinge altid noget ekstra, om det så er materialeforståelse, oplæring i vores produktionsmaskiner eller at kode annoncebannere. En anden vigtig ting, de lærer hos os, er kunde- og forretningsforståelse for netop vores felt. Mange af os arbejder med forskellige kunder og brands, og det skaber en stor læring hos lærlingene. Som Jonas fortæller: *"Vores elev får både sin værktøjskasse fyldt op, men får også en kæmpe kommerciel viden, fordi vi arbejder så meget med salg"*.

Vi tror at der kommer mere fokus på idé- og konceptudvikling

Kreativitet er en vigtig vare på hylderne i Danmark og derfor synes mange af os også at idé- og konceptudvikling kan fylde mere hos vores mediegrafikere, selvom det selvfølgelig skal balanceres med at kunne håndværket. Som Anders siger: *"Over 4 år lærer de selvfølgelig programmerne. Hvis vi kan skubbe på med noget kreativitet, så er det en rigtig god kombi"*. Nogle få af os er begyndt at outsource det produktionsmæssige og kan være bekymrede for, om der er arbejde nok til mediegrafikerne i fremtiden.

Selvom vi bliver mere digitalt orienterede, er tryk stadig vigtigt

Det digitale fylder også mere og mere – og det bliver i stigende grad en mere kompliceret disciplin. Vi, der arbejder med det digitale, taler alle om motion animation og nogle om de 3D programmer, som lærlingene lærer at bruge hos os. Men selvom det digitale er overalt, er vi faktisk stadig enige om, at en mediegrafiker skal kunne begå sig både i tryk og digitalt. Som Anna siger:

"Jeg ved godt at meget er SoMe og web, men alt det andet fylder stadigvæk rigtig meget i kulissen. Der er bare nogle basale ting, du ikke kommer udenom" - Anna

NIVEAU 1

Oplæringsmålene skal rumme det grundlæggende håndværk

Lærepladserne kan se sig selv og faget i oplæringsmålene i dag og er enige om, at det stadig er vigtigt at oplæringsmålene rummer både tryk, det digitale og det kreative.

MEN: Det er meget overordnet beskrevet og rummer ikke udviklingen i faget.

NIVEAU 2

Kan oplæringsmålene som udviklingsredskab også rumme det ekstra, lærlingene får?

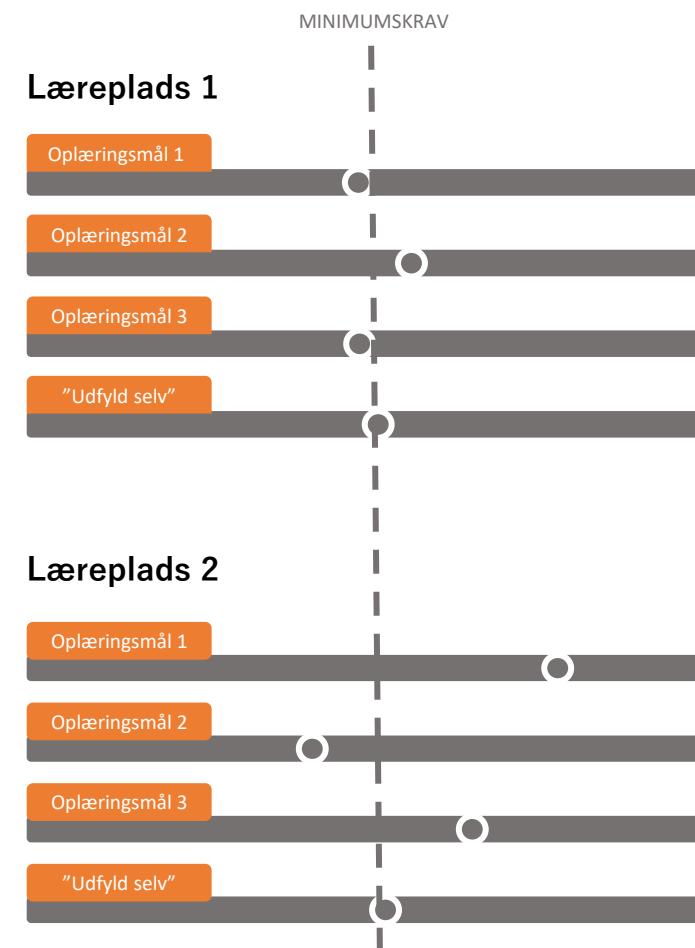
Faget er både bredt og i udvikling, og det er vigtigt at forholde sig til. Hvad skal fremtidens mediegrafiker være?

Individuelle oplæringsmål kan:

- Favne fagets forskelligheder.
- Tydeliggøre nye kompetencebehov i faget.

OBS: Hvis oplæringsmålene ændres eller gøres mere specifikke, kræver det løbende opdatering og stillingtagen til, hvad en mediegrafiker skal lære.

Kan man rumme individuelle kompetencer?



Opsamling

Vil I styrke oplæringsmålenes anvendelighed, er det vigtigt at huske:

Vi lærer dem ikke lige meget af det hele

- De rummer lærepladsernes forskelligheder i dag.
- Kan de bruges som udgangspunkt for et udviklingsredskab, der synliggør styrker og svagheder?

Vi har brug for at vide, hvor meget lærlingen skal kunne

- Derfor skal de sikre at lærlingene opnår et vist niveau.
- Kan de som udviklingsredskab styrke samarbejdet om lærlingens oplæring?

Vi er et bredt fag, som er i udvikling

- De rummer i dag det grundlæggende håndværk.
- Kan oplæringsmålene som udviklingsredskab også rumme det ekstra, lærlingene får?

NIVEAU 1

Oplæringsmål skal sikre gode lærepladser

Lærepladserne oplever deres opgave som:

- Praktisk erfaring med håndværket.
- Kompetencer i forlængelse af mediegrafikerfagligheden.
- Forståelse af at være del af en arbejdsplads og samarbejde med andre fagligheder.

Det afspejler oplæringsmålene til dels i dag

MEN:

- De bruges ikke efter udvælgelsen af lærepladser
- Det er op til lærepladsen selv at vurdere hvornår lærlingene har lært nok.

I kan gøre det tydeligere, hvad der skal læres og i hvor høj grad.

NIVEAU 2

Kan oplæringsmål gøres til et værktøj, der støtter arbejdet med lærlingens læring?

De nuværende mål lægger ikke op til at arbejde med lærlingens udvikling.

Samtidig lægges en stor del af ansvaret for at have lært det, de skal, over på lærlingen selv.

I kan styrke oplæringen ved at skabe et redskab til øget samarbejde mellem skole, læreplads og lærling, der:

- Synliggør forskelligheder
- Definerer minimumskrav
- Muliggør fleksibilitet

Tak for nu

www.hellopigment.com

Ved spørgsmål kontakt:

Matilde Rytter Bockhahn
Ursula Plasson-Glismann